

प्रभाव दैनिक

National Daily

पत्रिका नञाएमा, ठेगाना परिवर्तन
भएमा वा अन्य कुनै गुनासो/जिज्ञासा
भएमा निम्न माध्यमबाट हामीलाई
तत्काल सम्पर्क गर्नुहुन अनुरोध गरिन्छ ।

 प्रभाव पब्लिकेशन प्रा.लि.
सिफल-७, काठमाडौं
०१-४३७३५७७, ९७६१८१५४००,
९८४११५१२१७, ९८४१२४६२६९
 marketing2prabhab@gmail.com

वर्ष १२ अंक १६१ काठमाडौं मंगलबार, २१ असोज २०८२ Prabhab National Daily Tuesday, 07 October 2025 www.prabhabonline.com पृष्ठ ४ मूल्य रु. ५/-

प्रतिनिधिसभा निर्वाचनको कार्यतालिका सार्वजनिक

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- आगामी फागुन २१ गतेका लागि तोकिएको प्रतिनिधिसभा निर्वाचनको कार्यतालिका सार्वजनिक भएको छ। निर्वाचन आयोगले सोमबार उक्त कार्यतालिका सार्वजनिक गरेको हो। सोमबार कार्यतालिका स्वीकृत गरी सार्वजनिक गरिएको आयोगका प्रवक्ता नारायणप्रसाद भट्टले जानकारी दिए।

आयोगले निर्वाचन प्रयोजनका लागि राजनीतिक दल दर्ताको समय मंसिर १ देखि १० गतेसम्म समय तोकेको छ। 'स्वीकृत कार्यतालिकाअनुसार मंसिर १ गतेदेखि १० गतेसम्म निर्वाचन प्रयोजनका लागि राजनीतिक दल दर्ताको कार्यक्रम रहेको छ,' आयोगको विज्ञप्तिमा भनिएको छ।

पहिलो (प्रत्यक्ष निर्वाचित) हुने निर्वाचनका लागि उम्मेदवारी दर्तासहितका कार्यक्रम भने आयोगले राखेको छैन। यद्यपि, यस प्रयोजनका लागि माघ २ गतेदेखि निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय स्थापना हुने आयोगले जानकारी दिएको छ। उम्मेदवारले फागुन ३ देखि १८ गतेसम्म चुनाव प्रचार गर्न पाउने व्यवस्था आयोगले गरेको छ।

► क्रमशः पृष्ठ २ मा

पुष्पकमल दाहाल
महाधिवेशन संयोजक,
माओवादी केन्द्र

घोषित मितिमा निर्वाचन हुनुपर्छ र सबै राजनीतिक दल निर्वाचनमा सहभागी हुनुपर्छ। हाम्रो पार्टी सक्रियताका साथ निर्वाचनमा भाग लिन्छ। प्रतिनिधिसभा पुनर्स्थापनातर्फ लागियो भने मुलुक भन् अस्थिर हुन्छ।

- निर्वाचन प्रयोजनका लागि राजनीतिक दल दर्ताको समय मंसिर १ देखि १० गतेसम्म
- आयोगमा दर्ता कायम रहेका राजनीतिक दलले मात्र निर्वाचन प्रयोजनका लागि दल दर्ता गर्न पाउने कानुनी व्यवस्था रहेको हुँदा निर्वाचनमा भाग लिन चाहनेले आगामी कात्तिक ३० गतेभित्र राजनीतिक दल दर्ताको प्रमाणपत्र लिइसक्नुपर्ने
- पहिलो हुने निर्वाचित हुने प्रणालीका लागि आगामी माघ २ गतेदेखि निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय स्थापना
- फागुन ३ देखि १८ गतेसम्म निर्वाचन प्रचारप्रसार
- फागुन २१ गते बिहान ७ बजेदेखि अपराह्न ५ बजेसम्म मतदान
- समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीका लागि मंसिर १५ गते निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय स्थापना
- पुस १८ र १९ गते बन्दसूची पेस गर्ने कार्यक्रम

■ ■ ■

दलहरू सशक्तित

जेन-जी विद्रोहपछि अकस्मात सडकमा आइपुगेका दलहरूले संसद विघटन असंवैधानिक भने पनि सुरुमा चुनावमा जाने जनाएका थिए। देशवासीको नाममा सम्बोधन गर्दै प्रधानमन्त्री सुशीला कार्कीले फागुन २१ मा हुने चुनावमा सहभागी हुन विहीबार सबैलाई आग्रह गरेकी थिइन्। यसैअनुसार निर्वाचन आयोगले चुनावी तयारीका लागि मतदाता नामावली संकलनसमेत सुरु गरिसकेको छ।

तर निर्वाचन आयोगले दलहरूसँग कुनै संवाद र समन्वय नगरेको भन्दै दलका नेताहरू सशक्तित हुन थालेका छन्। नेपाली कांग्रेसले यसबारे धारणा बनाउन असोज २६ गते केन्द्रीय समिति बैठक डाकेको छ। नेकपा एमालेले २७ गतेदेखि २९ गतेसम्म केन्द्रीय कमिटी बैठक बोलाएको छ। नेकपा माओवादी केन्द्रका महाधिवेशन संयोजक पुष्पकमल दाहालले भने घोषित मितिमै निर्वाचन हुनुपर्नेमा जोड दिएका छन्।

► क्रमशः पृष्ठ २ मा

बाढीपहिरोले क्षतिग्रस्त राजमार्गको मर्मत सुरु

बिपी राजमार्ग एक साताभित्रै खुलाउने तयारी

एसियन र मेची राजमार्ग केही दिनभित्रै सञ्चालनमा ल्याइने

■ जेबी योञ्जन

काठमाडौं- बाढीपहिरोका कारण क्षतिग्रस्त केही राजमार्गहरू तत्काल सञ्चालनमा नआउने भएका छन्। सडक विभागका अनुसार बिपी राजमार्ग, एसियन राजमार्ग र मेची राजमार्गलाई मर्मत गरेर सञ्चालनमा ल्याउन हिलाइ हुने भएको हो। अन्य केही सडकको मर्मतमा पनि समय लाग्ने भएको छ।

तर, क्षतिग्रस्त ती सडकहरूको मर्मत गर्ने र पहिरो पन्छाउने काम सुरु भएको सडक विभागका प्रवक्ता प्रभातकुमार भाले बताए। उनले बिपी राजमार्गलाई सञ्चालनमा ल्याउन भने साता दिन लाग्ने जानकारी पनि दिए।

बिपी राजमार्ग पूर्ण अवरुद्ध छ। चार किलोमिटर सडक बाढीले बगाएको छ, तर हामी साता दिनभित्र सञ्चालनमा ल्याउनेगरी काम गर्दै छौं,' उनले प्रभावसँग भने।

शुक्रवार रातिदेखिको वर्षाले काभ्रेस्थित बिपी राजमार्गको धेरै भागमा क्षति पुगेको छ। बिपी राजमार्गअन्तर्गत भकुण्डेबेसी-नेपालथोक सडकखण्डको करिब नौ किलोमिटरमा रोशी खोलाले क्षति पुऱ्याएको विभागले जानकारी दिएको छ। रोशी गाउँपालिकाका अध्यक्ष दिनेश लामाका अनुसार उक्त सडक खण्डको नमोबुद्ध नगरपालिका र रोशी गाउँपालिकाको सीमा क्षेत्र चौकीडाँडादेखि बोक्सेकुना, घुमाउने, डालाबेसी, पिप्ले, माम्तीमा अस्थायीरूपमा बनाइएको डाइभर्सनमा वर्षाले पुनः क्षति पुऱ्याएको छ।

बिपी राजमार्ग देशकै सर्वाधिक व्यस्त राजमार्गमा पर्दछ। पूर्वी भेगबाट काठमाडौं प्रवेश गर्ने यो छोटो दूरीको राजमार्ग हो।

रोश्वर सोज्ज्यः विप्रेका निम्नुकुनी

रोशी खोलाले कटान गरेको बिपी राजमार्गअन्तर्गतको एक खण्ड।

यसबाहेक बाढीले पूर्व-पश्चिम राजमार्गअन्तर्गत निर्माणधीन एसियन हाइवे काँकडाँभिट्टा-लौकही सडक योजना कार्यालय (पूर्वाखण्ड)को मेचीनगर-६ स्थित काली खोला डाइभर्सन र शिवसताक्षी-१० स्थित भालु खोला

डाइभर्सन बगाएको छ। दुई ठाउँको डाइभर्सन बगाएकै कारण एसियन राजमार्गमा यातायात पूर्णरूपमा अवरुद्ध भएको छ। यो राजमार्गको पूर्वाखण्ड स्तरान्तर्गतको काम भइरहेको थियो।

► क्रमशः पृष्ठ २ मा

सन्दर्भः वैदेशिक रोजगार

भूटो विवरण बनाएर सहायता लिनेमाथि कडाइ

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- वैदेशिक रोजगारीका क्रममा मृत्यु भएकाको नाममा कतिपयले भूटो विवरण बनाएर सहायता लिएको पाइएपछि वैदेशिक रोजगार बोर्डले सहायता वितरणमा कडाइ गरेको छ। नेपाल आएपछि मृत्यु भएकाहरूको गत जेठयता सहायता विभागले रोकेको हो।

भूटो विवरण बनाएर सहायता लिएको भेटिएकाले सहायता रोकिएको बोर्डका एक अधिकारीले बताए। 'विदेशमा मृत्यु हुनेहरूले भने सहायता पाइरहेका छन्। नेपालमा मृत्यु भएकाको कागजातहरू फेक बनाएको भेटियो। जेठ-असारदेखि नै फाइल रोकिएको छ। दुई-चार जनाको त्यस्तो भेटियो। उनीहरूले गर्दा सबैलाई समस्या भइरहेको छ,' उनले भने, 'उनीहरूको इमिग्रेसनबाट तथ्यांक माग्दै त्यहीअनुसार काम अगाडि बढिरहेको छ।' कागजात आएकाहरूको भने काम अधि बढेको भनिएको छ। केहीको सहायता रोकिएकाले यो दुई महिनामा कति सहायतावापत कति दिइयो भन्ने विवरण यकीन नभइसकेको जनाइएको छ।

बोर्डका अनुसार चालु आर्थिक वर्षको दुई महिनामा वैदेशिक रोजगारीका क्रममा मृत्यु भएका २६८ जना मृतकका परिवारले आर्थिक सहायता पाएका छन्। गत साउनमा १४२ र भदौमा १२६ जना मृतकका परिवारलाई सहायता प्रदान गरिएको हो।

बोर्डले करार अवधि समाप्त भएको

एक वर्षभित्र मृत्यु भएमा त्यस्ता श्रमिकका परिवारलाई कल्याणकारी कोषमार्फत आर्थिक सहायता दिँदै आएको छ। उनीहरूले सहायतास्वरूप १० लाख रूपैयाँ पाउँछन्।

यो अवधिमा बोर्डले ८३ वटा शव भिक्काइदिएको तथ्यांक छ। साउनमा ३९ र भदौमा ४४ जनाको शव भिक्काइएको बोर्डको भनाइ छ। त्यस्तै १४४ जनाको शव मृतकको घरसम्म ढुवानी गरिदिएको उल्लेख गरिएको छ। विदेशमा कानुनी सजाय पाएका, दुर्घटनामा परेका या विभिन्न कारणले आर्थिक अभाव भई अलपत्र परेका श्रमिकलाई बोर्डले उद्धार गर्दै आएको छ। साउनमा १८ र भदौमा २२ जना गरी ४० जनाको उद्धार गरिएको बोर्डले जानकारी दिएको छ।

यस अवधिमा १३२ जनाले पारिवारिक उपचार खर्च पाएका छन्। रोजगारीमा गएका श्रमिकका परिवारका सदस्य करार अवधिभित्र गम्भीर प्रकृतिका विरामी परेर उपचार गराउन आर्थिक समस्या भए बोर्डले एक पटक ५० हजार रूपैयाँसम्म दिन्छ। परिवारमा कसैलाई पार्किन्सन, क्यान्सर, मिर्गौला प्रत्यारोपण, मुटुको शल्यक्रिया तथा अल्जाइमरजस्ता गम्भीर प्रकृतिका रोग लागे सहयोग पाइन्छ। त्यस्तै, अंगभंग तथा गम्भीर विरामी भएकाहरू १६३ जनाले आर्थिक सहायता पाएका छन्।

बोर्डले यो दुई महिनामा ७४५ जनालाई टेलिमेडिसिन सेवा प्रदान गरेको छ। रोजगारीमा भएका श्रमिकले स्वास्थ्यमा समस्या देखापरे अनलाइन माध्यमबाट स्वास्थ्य परामर्श लिन सक्छन्।

मनसुनजन्य विपद्बाट ज्यान गुमाउनेको संख्या ६० पुग्यो

निधन हुनेमा पुरुष १९, महिला २६ र नाबालक १५

काठमाडौं (प्रस)- शुक्रवार रातिदेखिको वर्षाले देशभर ६० जनाको निधन भएको सशस्त्र प्रहरी बलले जानकारी दिएको छ। निधन हुनेमा पुरुष १९, महिला २६ र नाबालक १५ रहेको सशस्त्र प्रहरी बलका सहप्रवक्ता प्रहरी नायब उपरीक्षक शैलेन्द्र थापाले जानकारी दिए।

इलाममात्र पुरुष १३, महिला १४ र नाबालक १० गरी ३७ जनाको निधन भएको उनले बताए। यसैगरी पाँचथरमा पुरुष तीन, महिला चार र नाबालक एक गरी आठ जनाको निधन भएको छ। उदयपुरमा महिला दुई र नाबालक एक गरी तीन, खोटाङमा पुरुष दुई र सुनसरीमा एक जना पुरुषको निधन भएको छ। रौतहटमा एक महिला र दुई नाबालक गरी तीन जना, मोरङ, सिन्धुली र महोत्तरीमा एक-एक जना महिलाको निधन भएको छ। यसै, सिन्धुपाल्चोकमा एक नाबालकको ज्यान गएको छ भने काभ्रेपञ्चोकमा दुई महिलाको शव भेटिएको सशस्त्र प्रहरी बलले जनाएको छ।

भैरहवाबाट १५७ जनाको हवाई उद्धार

अविरल वर्षाका कारण भैरहवामा अलपत्र यात्रुहरूको हवाई उद्धार

बाढीबाट जोगिन पूर्वतयारी गरौं

बाढीको जोखिम घटाउने उपायहरू

- नदी किनारमा घर-गोठ बनाउँदै नबनाऔं।
- घरछेउका खोला-नदीमा बेलेमा तटबन्ध लगाऔं।

बाढी आउनु अगाडि नै तयारी गरौं

- बर्षायाममा सधैं गोबाइलमा पर्चाप्टि ब्यालेन्स र ब्याट्री राखौं।
- बर्षा र बाढीको अवस्थाबारे टोल फ्री नम्बर ११५५ वा रेडियो-टिभीबाट नियमित जानकारी लिने गरौं।
- नदीमा बढेको पानी, इयाम र तटबन्धको अवस्थाबारे बेला बेलामा जानकारी लिदै गरौं।
- प्रहरी, सुरक्षा निकाय र एम्बुलेन्सको नम्बर गोबाइलमा सेम गरेर राखौं, सकिन्छ भने कण्ठ पारी।
- आफ्नो गाउँ-ठाउँ र वडामा सबै मिलेर रबरका झुङ्गा, लाइफ ज्याकेट, डोरी, बाँस र प्राथमिक उपचारका सामग्रीहरूको जोहो गरौं।
- आपत-विवेकता लागि अन्न, दाल, नून, तेल र साबुनजस्ता अत्यावश्यक सामग्री घरको सबैजसो अग्लो ठाउँमा राखौं।
- नागरिकता, लालपुर्जा, लाइसेन्स, पासपोर्टजस्ता महत्वपूर्ण कागजात र औषधी प्लाष्टिकले राखरी पोको पारेर घरको अग्लो ठाउँमा राखौं।
- टर्च, डोरी, सिङ्ग्री, लौरोजस्ता सामान सजिलै भेटिने ठाउँमा राखौं।

बाढी आइहाले के गर्ने ?

- बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, विरामी, अपात्रता भएका व्यक्तिहरूलाई सबैजसो पहिले सुरक्षित ठाउँमा लैजाओ।
- तल्लो तटमा बस्नेहरूलाई बाढी आएको बारे सूचना तुरुन्त दिने।
- प्रहरी, सुरक्षा निकाय र प्रशासनमा सबै गरौं।

मौरीको घर | वाङको बड्लानुली गाउँपालिका-२ स्थित मर्पेसमा कमल बिकले घरमा व्यावसायिक रूपमा पालेको लोकल मौरीका घर ।
तस्विर: कुलदीप न्यौपाने/रासस

पर्यटकीय गन्तव्य बन्दै कोरला नाका

मुस्ताङ- कोरला नाका पछिल्लो केही वर्षयता पर्यटकीय गन्तव्यका रूपमा विकास हुन थालेको छ । राष्ट्रिय गौरवको (बेनी-जोमसोम-कोरला) सडक सहज हुँदै जान थालेपछि कोरला नाका भ्रमण गर्ने आन्तरिक पर्यटकको संख्या बर्सेन वृद्धि हुँदै जान थालेको छ । समुद्री सतहको (चार हजार ६१०) मिटर अग्लो उचाइमा रहेको (नेपाल-चीन) उत्तरी कोरलानाका २४ नं सीमास्तम्भ अर्थात् जंगे पिल्लर मुख्य नाका प्रवेशद्वार हो । यही प्रवेशद्वार रहेको कोरला नाकामा बर्सेन हजारौँ आन्तरिक पर्यटक अवलोकनका लागि पुग्ने गरेका छन् । मुक्तिनाथ दर्शन तथा मुस्ताङ भ्रमण गर्ने ५० प्रतिशत आन्तरिक पर्यटक कोरला नाका अवलोकनका लागि जाने गरेका छन् । यहाँ आउने आन्तरिक पर्यटक मुक्तिनाथको दर्शन गरी उपल्लो मुस्ताङ र कोरलानाका अवलोकनका लागि प्रस्थान गर्ने गरेको पाइएको छ । उपल्लो मुस्ताङ

भ्रमणका लागि ५०० डलर राजस्व तिरेर प्रवेश अनुमति लिने विदेशी पर्यटक भने सीमा नाकामा जान पाउदैनन् । सुरक्षा संवेदनशीलताका कारण उपल्लो मुस्ताङ गएका विदेशी पर्यटक लोमान्थाङ-२ न्हेचुङस्थित सशस्त्र प्रहरीको (विओपी) चेक पोस्ट कटेर नाकामा जान पाउँदैन । दसैँ पर्वसँगै मुस्ताङ भ्रमण गर्ने पर्यटकको संख्या वृद्धि हुँदै जान थालेको जिल्ला प्रहरी कार्यालयले जनाएको छ । जेनजी आन्दोलनले उत्पन्न परिस्थिति र हालै देखिएका प्रतिकूल मौसमको प्रक्षेपणका बावजुद मुस्ताङ भ्रमण गर्ने पर्यटकको संख्या वृद्धि भइरहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालयले जनाएको छ । दसैँपछि असोज १७ र १८ गते गरी दुई दिनमा छ हजार १७३ नेपाली आन्तरिक पर्यटक र ६८८ विदेशी पर्यटक मुस्ताङ भित्रिएको जिल्ला प्रहरी कार्यालयका प्रनाउ छिर्डीकप्पा लामाले जानकारी दिइन् । यसैगरी दुई दिनको अवधिमा दुई हजार २१७

सवारीसाधन मुस्ताङ भित्रिएको प्रनाउ लामाको भनाइ छ । नेपाल-चीन उत्तरी कोरला नाका भ्रमणका लागि आन्तरिक पर्यटकको संख्या दसैँपछि ह्वातै बढेको न्हेचुङस्थित सशस्त्र प्रहरी बोर्डर आउट पोस्ट (विओपी) इन्चार्ज सशस्त्र प्रहरी निरीक्षक विष्णुहरि थापाले जानकारी दिए । दसैँ पर्वको असोज १७ र १८ गतेका दिनमा दैनिक एक हजार ५०० आन्तरिक पर्यटकले कोरला नाकाको अवलोकन गरी फर्किएको उनको भनाइ छ । यसैगरी दसैँपछिको तेस्रो दिन आइतबार मात्रै एक हजार ७०२ आन्तरिक पर्यटक कोरला नाका पुगेको सशस्त्र प्रहरीका विओपी इन्चार्ज थापाले उल्लेख गर्नुभयो । नाका अवलोकनका लागि न्हेचुङस्थित सशस्त्र प्रहरी चेक प्वाइन्टमा १२६ बस, जिप र कार भित्रिएका छन् । यसैगरी चेक प्वाइन्टमा इन्ट्री भई २२४ मोटरसाइकल कोरला नाका पुगेको विओपी इन्चार्ज थापाले उल्लेख गरे । रासस

‘सरकार निजी क्षेत्रको मनोबल बढाउन प्रयत्नशील छ’

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- अर्थमन्त्री रामेश्वर खनालले निजी क्षेत्रको मनोबल बढाउन सरकार निरन्तर प्रयत्नशील रहेको बताएका छन् । नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघका अध्यक्ष चन्द्रप्रसाद ढकाल, नेपाल उद्योग परिसंघका अध्यक्ष वीरेन्द्रराज पाण्डे र नेपाल चेम्बर अफ कमर्शका अध्यक्ष कमलेशकुमार अग्रवालसँग आज भएको भेटमा अर्थमन्त्री खनालले उक्त धारणा राखेका हुन् । सरकारले पुनर्निर्माणका लागि राजस्व छुट, बैकिङ सहूलियत र विमामा सहजीकरणका कार्यक्रम सार्वजनिक गरेको उल्लेख गर्दै अर्थमन्त्री खनालले सन्दर्भ मूल्य खारेज गरी भन्सारमा ‘अनलाइन डेटाबेस’ प्रणाली लागू गरिएपछि बजारमा पारदर्शी कारोबारले प्रश्रय पाउने बताए । यही असोज ९ गते अर्थमन्त्री खनालले उद्घाटन गरेको उक्त प्रणालीले हरेक छ महिनामा परिमार्जन हुने सन्दर्भ पुस्तिकाका विषयमा व्यवसायीको गुनासो सम्बोधन गर्ने अपेक्षा गरिएको छ । यस विधिमा जाँचपास भएका सबै वस्तुको मूल्य विवरण संग्रह गरिने जनाइएको छ । उक्त प्रणाली भन्सार जाँचपासमा आएका वस्तुको विश्लेषण र तुलना गर्न मिल्ने डिजिटल स्रोत हो, जसले कारोबार मूल्य पहिचान गर्न सहयोग गर्छ ।

निजी क्षेत्रका प्रतिनिधिमूलक संस्थाका अध्यक्षहरूले सरकारको उक्त कदमको प्रशंसा गरेका थिए । निजी क्षेत्रको मागबमोजिम जडित नयाँ ‘डेटाबेस’ प्रक्रियाको उपयोग गर्न तीनै संस्थाले सदस्य एवं उद्यमी व्यवसायीलाई आग्रह गरेका छन् । त्यस अवसरमा उनीहरूले ‘जेनजी’ प्रदर्शनका क्रममा निजी क्षेत्रका व्यापारिक प्रतिष्ठानमाथि भएको तोडफोड, लुटपाट र आगजनीमा संलग्नमाथि कारवाहीको माग गरे । दोषीमाथि छानबिन भई कारवाही नहुने हो भने निजी क्षेत्र थप निरुत्साहित

हुने हुँदा तत्काल कानुनी कारवाही गर्नुपर्ने उनीहरूको माग थियो । निजी क्षेत्र भ्रष्टाचारविरुद्ध शून्य सहनशीलता कायम गर्ने कार्यमा निरन्तर क्रियाशील रहने बताउँदै उनीहरूले सरकारले पनि उद्यमी व्यवसायीले निर्बाध रूपमा काम गर्न पाउने वातावरण बनाउनुपर्नेमा जोड दिए । सरकारले निजी क्षेत्रका माग सम्भव भएसम्म तत्काल सम्बोधन गरिरहेको हुँदा निजी क्षेत्रले पनि इमान्दारितापूर्वक व्यावसायिक आचारसंहिताअनुरूप व्यवसाय गर्न अध्यक्षहरूले उद्यमी व्यवसायीलाई आग्रह

गर्ने बताएका थिए । ‘वर्तमान सरकारको मुख्य लक्ष्य निर्वाचन भए पनि सुधारको जग बसाल्ने अवसर पनि हो । लगानी र अन्य स्रोत आकर्षित गर्न निजी क्षेत्रको अगुवाइ वा संलग्नतामा बहुपक्षीय वित्त सम्मेलन आयोजना गरी सबै सरोकारवालालाई आश्वस्त पार्नुपर्ने आवश्यकता छ’, उनीहरूले भनेका थिए । निर्वाचनले नै खुला बजार र लोकतान्त्रिक व्यवस्था बलियो हुने हुँदा समयमै निर्वाचन गर्न सहयोग र सहकार्य गर्न निजी क्षेत्र तयार रहेको पनि उनीहरूले प्रतिबद्धता व्यक्त गरे ।

उब्जाउ जमिन नासिँदै, कृषि उत्पादन घट्दै

गण्डकी- कृषियोग्य जग्गाको खण्डकीकरण र जग्गा बाँफो छाड्ने प्रवृत्तिका कारण गण्डकी प्रदेशमा धानलगायत मुख्य खेतीवालीको उत्पादनमा कमी आएको छ । उब्जाउ जमिनमा भइरहेको तीव्र बस्ती विस्तार र ठूला पूर्वाधार विकासका गतिविधिले पनि कृषि उत्पादनमा ह्रास ल्याएको हो । प्रदेशको कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालयका अनुसार धानखेतीको क्षेत्रफल बर्सेन घट्दो क्रममा देखिएको छ । आब २०७९/८० मा ९७ हजार ७६९ हेक्टरमा धानखेती गरिएकामा गत वर्ष रोपाईँको क्षेत्रफल घटेर ९६ हजार ५३ हेक्टर पुगेको थियो । यस वर्ष ९४ हजार १८२ हेक्टरमा धान रोपाईँ भएको मन्त्रालयका सचिव वासुदेव रेग्मीले बताए । ‘बर्सेन औसत दुई हजार हेक्टरले रोपाईँको क्षेत्रफल घटिरहेको छ’, उनले भने, ‘घरघडेरीका नाममा उब्जाउ जमिन नासिँदै जाँदा यो समस्या आएको हो ।’ कृषिमा घट्दो आकर्षण, पहाडी भेगमा बढ्दो बसाइँसराइ, वैदेशिक रोजगारीप्रति आकर्षण, कृषि जनशक्तिको अभाव आदि कारणले खेतीयोग्य जमिन बाँफो रहन पुगेको सचिव रेग्मीको भनाइ छ । पहाडी जिल्लामा हिउँदे बाली विस्तार तथा प्रवर्द्धनका लागि किसानलाई अनुदानलगायत प्रोत्साहनका कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको उनले बताए । हिमालपारिको जिल्ला मुस्ताङ र मनाङवाहेक प्रदेशका नौ जिल्लामा वर्षे र चैते धानखेती हुँदै आएको छ । यहाँका अन्य मुख्य खाद्यान्न बालीमा मकै, कोदो, फापर, जौलगायत हुन् । वर्षे र चैते गण्डकीमा फन्डे एक लाख हेक्टरमा धानखेती हुने गरेको सचिव रेग्मीले बताए । नवलपुर, कास्की, स्याङ्जा, तनहुँलगायत जिल्लामा धान खेतीको क्षेत्रफल बढी छ ।

► आब २०७९/८० मा ९७ हजार ७६९ हेक्टरमा धानखेती गरिएकामा गत वर्ष रोपाईँको क्षेत्रफल घटेर ९६ हजार ५३ हेक्टर पुगेको थियो । यस वर्ष ९४ हजार १८२ हेक्टरमा धान रोपाईँ भएको मन्त्रालयका सचिव वासुदेव रेग्मीले बताए ।

धानखेतीका लागि गोरखाको छेवेटार, पालुङटार, आरुघाट, सिरानचोक, लमजुङमा धमिलीकुवा, हर्रावोट, भोर्लेटार, करापुटार, तनहुँको चुँदीफाँट, सत्रसय फाँट, कलेस्तीफाँट, कास्कीको मकैखोला, हाँडीखोला, पामे र लेखनाथ धानको पकेट क्षेत्र हुन् । पर्वतको फलेवास, जलजला, स्याङ्जाको पुतलीबजार, आँधीखोला, गल्याङ, म्यारदीको भगवती, पिप्ले, घतान, बागलुङको बाँडगाड, गलकोट, जैमिनी र नवलपुरको कावासोती, गैँडाकोटलगायतलाई धानका पकेट क्षेत्र तोकिएको छ । गण्डकीमा सावित्री, रामधान, जेठोबुढो, खुमल, सुक्खा, एक्ले, पहेँले, गौरिया, मनुसली, सुनौलो सुगन्धलगायत जातका धानखेती गरिन्छ । धानखेतीको क्षेत्रफल घट्दै गए पनि धानको उत्पादकत्व भने वृद्धि भइरहेको सचिव रेग्मीले बताए । दुई वर्षअघि प्रतिहेक्टर तीन दशमलव छ मेट्रिक टन धान उत्पादन भएकामा गत वर्ष बढेर प्रतिहेक्टर तीन दशमलव ७३ मेट्रिक टन धान उत्पादन भएको थियो । अनुकूल मौसम, रासायनिक मलको उपलब्धता, धानमा प्रकोपजन्य रोग नलाग्न, सिँचाइ सुविधा, उन्नत बीउविजन आदि कारणले धानको उत्पादकत्व वृद्धि भएको हो । सिँचाइ, खेती प्रणालीमा सुधार, रोककिरा नियन्त्रण,

उन्नत बीउ, प्रविधि र मल व्यवस्थापन बेलैमा हुन सके किसानले थोरै क्षेत्रफलमा पनि धेरै धान फलाउन सक्छन्’, सचिव रेग्मीले भने, ‘तुलनात्मक रूपमा हेर्दा धानखेतीको क्षेत्रफल धेरै घटेको छैन, रोपाईँ हुने खेत कम्तिमा मात्र बाँफो देखिन्छ, अन्य खाद्यान्न बालीको भने क्षेत्रफल र उत्पादकत्व दुवै घट्दो क्रममा छ ।’ व्यावसायिक कृषि उत्पादनमा जोड दिन सकेमा बाँफो जग्गाको सदुपयोग हुने उनको भनाइ छ । त्यसका लागि गण्डकी प्रदेशका २९ स्थानमा चक्लाबन्दी खेतीसमेत सुरु गरिएको मन्त्रालयले जनाएको छ । प्रदेश सरकार स्थापना भएयता छ जिल्लाका २९ स्थानमा कुल पाँच हजार ४९६ खेतीयोग्य भूमिको चक्लाबन्दी गरिएको मन्त्रालयको आँकडाले देखाएको छ । मन्त्रालयको भूमि स्रोत नक्साका महाशाखाका अनुसार कास्की, तनहुँ, बागलुङ, मुस्ताङ, स्याङ्जा र नवलपुरमा चक्लाबन्दी खेती गरिएको हो । चक्लाबन्दी गरिएको जग्गामा कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धिका लागि १० वटा समूह/सहकारीलाई यन्त्र, उपकरण खरिदमा समेत सहयोग गरिएका उक्त महाशाखाले जनाएको छ । छरिएर रहेको कृषियोग्य भूमिलाई एकीकरण गरी कृषिक्षेत्रको आधुनिकीकरण र यान्त्रीकरणमार्फत उत्पादन लागत घटाउन जग्गा चक्लाबन्दी कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइएको हो । लागत अनुमानका आधारमा चक्लाबन्दीका लागि ९० प्रतिशतसम्म अनुदान मन्त्रालयले दिएको छ भने १० प्रतिशत किसानको लगानी छ । वर्षौंदेखि बाँफो रहेका जग्गामा समेत चक्लाबन्दीपछि व्यावसायिक खेती गर्न थालिएको छ । रासस

छाडा पशुचौपायाको संरक्षण गरौं

छाडा पशुचौपायाका कारणले:

- ◆ सडक दुर्घटनाको सम्भावना बढ्छ,
- ◆ बाली तथा बोटविरुवामा क्षति पुग्छ,
- ◆ मानिस र पशु दुवैको जीवन जोखिममा पर्छ,
- ◆ जथाभावी फोहोरमैला विर्सजन हुँदा रोग फैलिन सक्छ,
- ◆ सार्वजनिक शान्ति र सुरक्षामा अवरोध पुग्न सक्छ ।

त्यसैले,

- ◆ पशुचौपायालाई घरमा व्यवस्थित तरिकाले राखौं,
- ◆ चरन क्षेत्रको व्यवस्थापन गरौं,
- ◆ सडकछेउमा पशुचौपाया नछाडौं/छाड्न नदिऔं,
- ◆ छाडा पशुचौपायाको नियन्त्रण गरौं ।

नेपाल सरकार विज्ञापन बोर्ड

अब मात्र एक क्लिकमा...

www.prabhbonline.com

www.facebook.com/Prabhab Online

प्रभाव दैनिक